

LÄHELLÄ SINUA - YHTEISESSÄ MAAILMASSAMME

Ruotsalaisen kansanpuolueen maahanmuuttopoliittinen ohjelma

KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ

Dublinin yleissopimus – joidenkin EU-maiden välinen sopimus (Suomi mukaan lukien), jolla estetään turvapaikkahakemusten yhtäaikainen tai perättäinen käsittely useassa maassa. Se antaa maalle oikeuden lähettää turvapaikanhakija takaisin siihen Dublinin yleissopimuksen maahan, johon hän saapui ensimmäiseksi, ja jossa hänen hakemuksensa tulisi käsitellä. Hakemuksen käsittely on kuitenkin aina mahdollista muissakin maissa. Dublin III -asetus määrittää erityisesti, ettei lapsia eikä turvapaikkaa vailla olevia saa palauttaa maasta toiseen, vaan heidät on turvattava siinä maassa, jossa he ovat.

Integraatio, kotoutuminen ja kotouttaminen – Prosessi, jonka aikana maahanmuuttaja asettuu uuteen yhteiskuntaan ja yhteiskunta sopeutuu muutokseen, jonka kasvava maahanmuutto ja monimuotoisuus saa aikaan. Kotoutuminen ei tarkoita täydellistä sopeutumista enemmistökuultuuriin, jota kutsutaan sulautumiseksi.

Ihmiskaupan uhri – Useat turvapaikanhakijat ja muuttajat joutuvat rikollisen toiminnan kohteiksi matkalla maahan. Mikäli henkilön epäillään olevan ihmiskaupan uhri, on hänelle annettava pääsy julkiin ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään, minkä jälkeen tällä on oikeus erityiseen hoitoon, suojeluun ja oikeusapuun.

Kansalaisuus – Maan kansalaisuus ja EU-kansalaisuus antavat tiettyjä poliittisia oikeuksia ja velvollisuuksia, joita oleskelulupa ei anna. Yli kahden vuoden pysyvä asuminen voi antaa joitakin poliittisia oikeuksia, esimerkiksi äänestää kunnallisvaaleissa ilman Suomen kansalaisuutta. Perustuslaki koskee kuitenkin kaikkia ihmisiä kansalaisuudesta huolimatta.

Kansainvälisen suojan saanut henkilö – Henkilö, jonka turvan tarve on vahvistettu, ja joka on saanut pakolaisaseman tai oleskeluluvan ja tämän perhe on saatettu yhteen perheenyhdistämisoikeuden perusteella.

Karkottaminen – Suomessa ei ole mahdollista estää Suomen tai EU:n kansalaista saapumasta maahan, eikä häntä voi myöskään karkottaa. Suomen kansalaisuus antaa samat oikeudet kuin Suomessa syntyneellä on. Henkilö voi hakea maan kansalaisuutta aikaisintaan, kun hän on asunut yhtäjaksoisesti maassa viisi vuotta tai yli seitsemän vuotta täytettyään 15 vuotta.

Kiintiöpakolainen – Henkilö, jolla on YK:n pakolaisasiain päävaltuutetun (UNHCR) myöntämä pakolaisen asema, ja joka yhteisellä sopimuksella muuttaa Suomeen pakolaisleiriltä. Vuonna 2014 Suomen pakolaiskiintiö oli 1050 henkilöä. Kiintiön täyttä määrää on käytännössä vain harvoin saavutettu ja vuosina 2011–2014 määrä alitettiin jopa 120:lla. Yhä useampi pakolainen joutuu odottamaan tarpeettoman kauan päästäkseen Suomeen kuntapaikan puuttuessa ts. kunnan, joka haluaa ottaa hänet vastaan.

Laiton maahanmuuttaja – Käsite, jota usein käytetään kuvaamaan henkilöitä, jotka eivät ole tulleet maahan tavanomaisella tavalla tai, joilla ei ole matka-asiakirjoja. Maanrajojen ylittäminen turvapaikan hakemiseksi ei ole kuitenkaan koskaan laitonta. Maahanmuuttajien matka-asiakirjat voivat puuttua monesta eri syystä, esimerkiksi siksi, ettei heille ole myönnetty niitä konfliktien tai syrjinnän vuoksi.

Maahanmuuttaja – Henkilö, joka on muuttanut Suomeen elinaikanaan.

Maahanmuutto, tulomuutto tai immigraatio – Ulkomailla syntyneen henkilön muuttaminen ja pysyvä asuminen maassa.

Migraatio eli muuttoliike – Kotipaikan tai -maan vaihtaminen, yhteiskäsite maahan- ja maastamuutolle.

Nopeutettu menettely – Kansainvälistä suojelua koskeva hakemus voidaan käsitellä nopeutetussa menettelyssä, mikäli hakemusta pi-

detään ilmeisen perusteettomana. Hakemusta voidaan pitää perusteettomana, jos kyseessä oleva henkilö ei ole perustellut hakemustaan vainolla tai sellaisilla ihmisoikeuksien loukkauksilla, jotka oikeuttaisivat kansainväliseen suojeluun, väitteet suojelun tarpeesta ovat selvästi epäuskottavia, jos henkilön ilmeisenä tarkoituksena on käyttää väärin turvapaikkamenettelyä antamalla tarkoituksella vääriä, harhaanjohtavia tai puutteellisia tietoja, tai jos kyseessä oleva henkilö saapuu turvallisesta alkuperämaasta. Turvallisena alkuperämaana voidaan pitää sellaista valtiota, jossa ei ole vaaraa joutua vainotuksi tai ihmisoikeuksiltaan loukatuksi. Muut EU-valtiot ovat yleisesti ottaen turvallisia.

Oleskelulupa – Lupa, jolla muu kuin EU-kansalainen saa oleskella Suomessa. EU-kansalainen saa olla Suomessa 90 päivää ilman oleskelulupaa ns. työnhakijana EU:n vapaan liikkuvuuden periaatteen mukaisesti. Tavallinen EU- ja ETA-maiden ulkopuolisten kansalaisten turistikivisiimi on myös voimassa yleensä kolme kuukautta. Oleskelulupia on erilaisia ja ne ovat väliaikaisia, aikaansidottuja tai pysyviä.

Pakolainen – Henkilö, jolle on myönnetty pakolaisasema Geneven yleissopimuksen perusteella. Sopimuksessa pakolainen määritellään henkilöksi, jolla on aiheellinen syy pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, poliittisen vakaumuksen tai tiettyyn yhteiskuntaryhmään kuulumisen vuoksi.

Palauttamiskielto – Palauttamiskielto (nk. Non-refoulement-asetus) on osa pakolaissopimusta ja rajoittaa oikeutta karkottaa maasta henkilöitä, joilla ei ole tai ei ole myönnetty oleskelulupaa. Palauttamiskielto tarkoittaa sitä, että ketään ei voida lähettää alueen rajalle, jossa tämän elämää tai vapautta uhataan rodun, uskonnon, kansallisuuden, kielen, seksuaalisen suuntautuneisuuden, tiettyyn yhteiskuntaryhmään kuulumisen, poliittisen vakaumuksen tai vähemmistöryhmään kuulumisen perusteella, tai jossa henkilö voi joutua kidutuksen tai epäinhimillisen kohtelun kohteeksi.

Paluumuuttaja – Henkilö, joka on tai on ollut Suomen kansalainen tai voisi olla Suomen kansalainen vanhempien Suomen kansalaisuuden perusteella ja muuttaa ”takaisin” Suomeen.

Paperiton henkilö – Henkilö, joka erinäisistä syistä johtuen on maassa ilman voimassaolevaa oleskelulupaa. Syynä voi olla esimerkiksi viisumin voimassaoloajan päätyminen, kielteinen päätös oleskeluluvan hakemiseen, kielteinen päätös turvapaikan hakemiseen, henkilötodistuksen puuttuminen tai EU-kansalaisen asiakirjojen puuttuminen.

Perheenyhdistäminen – Kaikilla oleskeluluvan saaneilla on oikeus perheenyhdistämiseen. Perheeseen lasketaan kuuluvaksi vain ydinperhe eli avio- tai rekisteröity puoliso, lapsi tai tämän huoltaja. Myös avopuolisoilla voi olla joissain tapauksissa oikeus perheenyhdistämiseen. Saadakseen tämän oikeuden hakijalla on oltava tietty toimeentuloedellytys. Kaksilapsisen perheen toimeentuloedellytys on tällä hetkellä 2600 euroa netto. Toimeentuloedellytys ei koske henkilöitä, jotka ovat saaneet kansainvälisen suojan. Suomen, EU:n ja ETA-alueen kansalaisilla on automaattisesti oikeus perheenyhdistämiseen.

Turvapaikanhakija – Henkilö, joka Suomeen tullessaan hakee kansainvälistä suojaa vainottuna tai uhattuna. Turvapaikkaa voi hakea vain vastaanottavassa maassa ja kaikilla hakijoilla on oikeus saada hakemuksensa käsitellyksi.

Ulkomaalaistaustainen henkilö – henkilö, joka on itse syntynyt ulkomailla tai jolla on ulkomailla syntyneet vanhemmat tai sukulaisia.

Yksintulleet lapset tai alaikäiset – Lapsilla on oikeus saada erityistä suojaa uhkatilanteissa tai milloin heidän vanhempansa eivät voi turvata heitä. Dublinin yleissopimus määrittää, ettei sopimusta sovelleta tuoloin tai lasta ei lähetetä ensimmäiseen maahantulomaahan, ellei se ole lapsen edun mukaista. Lapsilla tulee olla samat perusoikeudet ja sama suoja yhteiskunnassamme kuin suomalaisilla lapsilla.

Ruotsalaisen kansanpuolueen maahanmuuttopoliittinen ohjelma rakentuu humaaniuteen ja solidaarisuuteen. Me näemme maahanmuuton voimavarana ja edellytyksenä Suomen kehityksen jatkumiselle.

Kaikilla Suomessa asuvilla on oltava yhtäläiset mahdollisuudet onnistua ja toteuttaa itseään. Sen varmistamme yksilön huomioivalla maahanmuuttopolitiikalla. Poliittikkamme rakentuu neljälle peruspilarille: kieleen, työhön, koulutukseen ja yhteisöllisyyteen.

FAKTA

Maahanmuutto Suomeen

- **SUOMI ON** ollut jo kauan monikulttuurinen maa. Esimerkiksi juutalaisia, muslimeja ja romaneja on asunut ja vaikuttanut Suomessa jo pitkään.
- **TOISEN MAAILMANSODAN** jälkeen 400 000 karjalaista asutettiin eri puolille Suomea. Monet sijoitettiin suomalaisin perheisiin lainsäädännön nojalla.
- **SODAN JÄLKEISENÄ** aikana yleisin syy Suomeen muuttoon oli avioliitto suomalaisen kansalaisen kanssa ja perheenyhdistäminen. Monet suomalaiset muuttivat maasta mm. Ruotsiin 1960- ja 1970-luvulla.
- **1980-LUVUN LOPULLA** ensimmäiset kiintiöpakolaisryhmät saapuivat ja jäivät Suomeen. Heistä suurin osa oli vietnamilaisia ja somaleja.
- **1990-LUVULLA MAAHAN** muutti useita entisen Neuvostoliiton kansalaisia lähinnä Virosta ja Venäjältä.
- **VIIMEISEN 20** vuoden ajan maahanmuutto on kasvanut tasaisesti ja tämän päivän tilanteessa Suomen väestönkehitys olisi negatiivinen (enemmän kuolleita kuin syntyneitä) ilman maahanmuuttoa.
- **VUONNA 2014** Suomessa asui 219 675 ulkomailla syntynyttä. Tämä vastaa 4:ää prosenttia väestöstä. Kansainvälisesti tarkastellen osuus on pieni, sillä OECD-maissa luku on keskimäärin 10 prosenttia.
- **VUONNA 2014** maahanmuuton yleisimpinä syinä olivat työ (30 %), opiskelu (29 %) ja perheenyhdistäminen (25 %). Pakolaisten osuus kaikista maahanmuuttajista oli alle 10 prosenttia.
- **KAKSI KOLMASOSAA** kaikista ulkomailla syntyneistä on Euroopan maiden kansalaisia. Suurimmat ryhmät ovat kotoisin Virosta, Venäjältä, Ruotsista, Afganistanista, Intiasta, Thaimaasta, Puolasta, Somaliasta ja Irakista.
- **MAAILMASSA TAPAHTUNEET** konfliktit ja ihmisoikeuskriisit ovat lisänneet Suomesta suojaa hakevien henkilöiden määrää. Elokuuhun 2015 mennessä yhteensä 7015 henkilöä oli hakenut turvapaikkaa, kun koko vuoden 2014 luku oli 3651.

1. HUMANITÄÄRINEN MAAHANMUUTTO - ON MEIDÄN ASIAMME AUTTAA

Ruotsalaisen kansanpuolueen pakolaispolitiikka rakentuu humanitäärisyyteen ja ihmisoikeuksien suojaan. Ketään ei saa pakottaa elämään turvattomuudessa. Pohjoismainen hyvinvointimalli pohjautuu kaikkien yhtäläiseen oikeuteen elää ja toteuttaa itseään. Ruotsalaiselle kansanpuolueelle tämä on maailmanlaajuinen arvo, joka ei pysähdy maanrajalle.

Pakolaispolitiikkamme lepää kolmella vahvalla tukipilarilla: avustustyön, pakolaisvastaanoton ja sekä siviilietä sotilaallisen kriisinhallinnan päällä.

Olemme rakentaneet yhdessä yhden maailman rikkaimmista ja tasa-arvoisimmista yhteiskunnista. Nyt on meidän vuoromme antaa suojaa, jota itse olemme aiemmin saaneet. Siksi meidän tulee ottaa enemmän, ei suinkaan vähemmän pakolaisia. Suomen tulee olla vahva ääni Euroopassa tasaisemman turvapaikan hakijoiden jaon puolesta.

Emme ehkäise ihmissalakuljetusta rakentamalla muuria Euroopan ympärille. Me teemme sen luomalla turvallisia teitä Eurooppaan. Siksi haluamme ottaa käyttöön humanitäärisen viisumin, jolla on mahdollista matkata laillisesti Eurooppaan hakemaan turvapaikkaa.

Lupahallinnolla on ratkaiseva merkitys, jotta pakolaisten ja turvapaikan hakijoiden oikeuksia kunnioitetaan. Viranomaisilla tulee olla tietoa, koulutusta ja valmiuksia antaa neuvoja ja tehdä nopeita päätöksiä, jotta maahanmuuttajien oikeudet voidaan huomioida kaikissa vaiheissa.

Yksinmatkaavilla pakolaislapsilla on aina oikeus perheen yhdistämiseen. Viime vuosien aikana on vain muutama useasta sadasta saanut hyväksynnän. Vuoden 2013 aikana yksi 157:stä hakemuksesta hyväksyttiin. Useissa tapauksissa lapsi ehti tulla täysi-ikäiseksi ennen prosessin päättymistä. Tämän haluamme muuttaa. Jokaisella ihmisellä on oikeus perheeseensä.

Tänään kiintiöpakolaiset, jotka ovat pakolaisleireillä ympäri maailman, odottavat paikkaa suomalaisesta kunnasta. Kiintiöpakolaisten jakautumisesta eri kuntiin on tehtävä tasaisempi. Jos tämä ei onnistu vapaaehtoisetse, ovat kiintiöt yksi vaihtoehto. Olemme sitoutuneet antamaan suojan ihmisille, joilla on hätä.

Jokainen ihminen on yhtä arvokas siitä huolimatta, onko heillä passi tai oleskelulupa. Siksi paperittomilla on oltava oikeus terveydenhoitoon ja koulutukseen. Tänään monet maahanmuuttaneet romanit on jätetty terveydenhoidon ja koulutuksen ulkopuolelle. Asia on hoidettava, sillä oikeus terveydenhoitoon ja koulutukseen laajenee.

Me emme myöskään usko ongelmien ratkaisuun kieltämällä oireet. Kerjääminen on oire Euroopassa vallitsevasta epätasa-arvosta. Siksi emme halua kieltää sitä. Sen sijaan haluamme Suomen toimivan sen puolesta, että EU ryhtyy voimakkaisiin toimenpiteisiin maiden suhteen, jotka eivät huolehdi kansastaan.

FAKTA

Maailman pakolaiset

- **AIKOJEN SAATOSSA** ihmisiä on joutunut pakenemaan kotimaistaan levottomuuksien tai omaan tai perheen elämään kohdistuneiden uhkien vuoksi. Toisen maailmansodan aikana lähes 50 000 ihmistä pakeni Suomesta 70 000 sotilapsen lisäksi, jotka Ruotsi otti vastaan. Tänä päivänä yksi ihminen joka neljäs sekunti joutuu pakenemaan kodistaan ja pakolaisten määrä on noussut 59 miljoonaan. Vuoden 2014 lopussa suurimmat vastaanottajamaat olivat Turkki (1,59 miljoonaa), Pakistan (1,15 miljoonaa), Libanon (1,15 miljoonaa), Iran (982 000), Etiopia (659 500) ja Jordania (654 100). Eurooppa ottaa vastaan vähemmän kuin 10 prosenttia maailman pakolaisista.
- **EU:N YHTEISTÄ** pakolaispolitiikkaa säätelee Dublin III -asetus, joka määrittää missä maassa turvapaikkahakemus tulee käsitellä. Dublin-asetus estää ns. turvapaikka-shoppailun, ts. ettei useita hakemuksia voida jättää, ja että henkilö itse ei voi valita, mihin maahan hakemus jätetään.
- **ASETUSTA ON** kritisoinut muun muassa YK:n pakolaisasiain päävaltuutettu UNHCR ja Eurooppaneuvosto, sillä se on siirtänyt turvapaikan hakemisen maihin, joissa käsittely on puutteellista. Asetus on asettanut suuria paineita turvapaikan hakuun Kreikassa, Italiassa ja Espanjassa.

SUOMEN RUOTSALAINEN KANSANPUOLUE HALUAA:

- että turvallisen tien Eurooppaan turvaava humanitäärinen viisumi otetaan käyttöön koko EU:n alueella.
- että EU perustaa väliaikaisia rekisteröintikeskuksia maihin, joissa on suuri turvapaikanhakijoiden paine.
- että EU:n lentodirektiiviä muutetaan siten, että lentoyhtiöt eivät ole velvollisia korvaamaan käännetyt turvapaikanhakijoiden kotimatkoja.
- että Dublinin yleissopimus lakkautetaan, ja että EU:n yhteinen pakolaispolitiikkaa uudistetaan siten, että pakolaiset jaetaan Euroopassa tasaisemmin sitovin kiintiöin.
- että Suomi nostaa pakolaiskiintiönsä määrätietoisesti ja asteittain 10 000:een. Kiintiötä voidaan myös pienentää, mikäli turvan tarve vähenee.
- että kuntakohtaiset pakolaiskiintiöt otetaan käyttöön, elleivät kunnat ota vastaan kiintiöpakolaisia vapaaehtoisesti. Kiintiöiden tulee perustua kunnan kokoon ja talouteen.
- että turvapaikanhakijoiden toimeentulotuki turvataan.
- että niin sanottua nopeutettua menettelyä sovelletaan vain erittäin selvissä tapauksissa, ja että päätöksiä seurataan ja arvioidaan.
- että vapaaehtoinen palaaminen perustuu todelliseen vapaaehtoisuuteen, eikä paperittomuuden uhkaan. Ihmisten, joita ei voida palauttaa, on saatava oleskelulupa.
- että paperittomien on saatava oikeus terveydenhoitoon ja koulutukseen. Suomen tulisi kehittää järjestelmä, joka koskee myös vähäosaisia EU-kansalaisia, kuten romaneja, jotka eivät saa hoitoa ja koulutusta omassa maassaan.
- että ulkomaisille kansalaisille ja paperittomille henkilöille annetaan oikeus avata pankkitili suomalaisissa pankeissa.
- että avun määrää nostetaan ainakin 0,7 prosenttiin BKT:sta.
- että kansainvälisen kriisinhallinnan määrärahoja lisätään.
- että hakemus perheenyhdistämiseksi voidaan tehdä Suomessa.
- että alaikäisten lasten oikeus perheenyhdistämiseen toteutetaan käytännössä.
- että yksinmatkustaneille lapsille annettavaa tukea vahvistetaan, ja että tuki seuraa lasta, vaikka perhe muuttaisi muualle Suomeen.
- että turvapaikanhakijoille annetaan oikeus saada äitiyspakkaus.
- että kerjäämistä ei kielletä, ja että Suomi EU:n sisällä vastustaa toimillaan maita, jotka systemaattisesti syrjivät romaneja, ja että Suomi seuraa romanien sosiaalitaloudellisen tilanteen parantamiseen myönnettyjen varojen käyttöä.

2. TYÖ - SUOMI TARVITSEE MAAHANMUUTTAJIA

Suomen väestö ikääntyy. Tämä tarkoittaa sitä, että vanhus-ten määrä kasvaa suhteessa työtätekevien määrään. Jotta rahaa riittäisi tulevaisuudessa hoidon ja koulutuksen palveluihin, tarvitaan enemmän työvoimaa ja veronmaksajia.

Maailma on globalistunut ja suomalaisten yritysten on selviydyttävä kansainvälisessä kilpailussa. Nopeimmin kasvavat taloudet ovat Euroopan rajojen ulkopuolella ja uusien markkinoiden tuntemus on tärkeää Suomen kasvulle ja sen vakaudelle.

Käyttämällä maahanmuuttajien osaamista suomalaiset yritykset voivat kasvaa ja kunnostautua paremmin kansainvälisillä markkinoilla. Siksi me haluamme panostaa aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan ja osallistavaan innovaatiopolitiikkaan, joka kerää ja kasvattaa eritaustaisten ihmisten ja yritysten verkostoa.

Jotta ihmiset haluaisivat elää ja asua Suomessa, on elämän luominen täällä oltava helppoa. Kaikilla ihmisillä on oltavat samat oikeudet ja velvollisuudet ja kaikilla maahanmuuttajilla on oltava samat oikeudet tukeen.

Työn vastaanottamisen Suomessa tulee olla mahdollisimman helppoa. Siksi haluamme poistaa tarveharkinnan ja lyhentää käsittelyaikoja. Oleskeluluvan saanti ei saa kestää kuukautta kauempaa, kun henkilö on saanut töitä.

Kaikkien niiden, jotka ovat saaneet vakituisen työpaikan Suomesta, on saatava jatkuvat oleskeluluvat. Väliaikaiset oleskeluluvat eivät saa olla kytköksissä alaan, vaan ihmisten on saatava vaihtaa työtä vapaasti ilman byrokraattisia prosesseja.

Nykyään turvapaikan hakijoiden mahdollisuutta tehdä töitä rajoitetaan tarpeettoman paljon. Heidän ei tule joutua odottamaan kolmea kuukautta hakeakseen työtä, eikä heitä saa estää ottamasta vastaan vakituista työtä.

Suomen tulee olla houkutteleva maa yrityksen pe-

rustamiseen. Sen vuoksi haluamme lyhentää yrittäjien oleskeluluvan käsittelyaikaa.

Työttömyyttä on enemmän maahanmuuttajien kuin muiden kansalaisten keskuudessa. Haluamme edistää työllistymistä panostamalla toimenpiteisiin kuten työnäytteet, työvoimakoulutus ja jatkokoulutus, jotka ovat olleet hyviä väyliä työnsaantiin. Odotusajat koulutukseen eivät saa olla kohtuuttoman pitkiä. Kenenkään ei pitäisi tarvita odottaa useita kuukausia päästäkseen työmarkkinoille. Maahanmuuttajanaisten työllisyysaste on huomattavasti alhaisempi kuin miesten: siksi me haluamme auttaa yhä enemmän naisia pääsemään työmarkkinoille.

Työpaikka on monille maahanmuuttajille portti kotoutumiseen. Siksi työnantajilla on oltava mahdollisuus saada tukea ja ohjausta monikulttuurisen organisaation johtamisessa. Työnantajien tulee saada tietoa mahdollisuuksista, jotka edistävät kotoutumista työpaikalla ja kuinka työpaikka voi edistää työntekijöitään kotoutumaan.

Perheellä on tärkeä osa elämää ja viihtymistä uudessa maassa. Siksi kohtuuttoman suuret elatusvaatimukset eivät saa olla esteenä perheiden yhdistämiselle. Maahanmuuttajille asetettu elatusvaatimus ei saa olla korkeampi kuin se, mitä pidetään suomalaisille riittävänä tulona.

Ulkomaalaistaustaisia henkilöitä kutsutaan työhaastatteluihin tutkimusten mukaan puolta harvemmin kuin muuta väestöä. Ennakkoluulot ja rasismi eivät vahingoita vain yhtä yksittäistä ihmistä, vaan koko yhteiskuntaa, joka jää paitsi tärkeästä osaamisesta. Useassa kaupungissa on parhaillaan käynnissä anonyymien työnhaun ja rekrytoinnin kokeilu. Me tahdomme, että tuloksia seurataan ja arvioidaan nähdäksemme voisiko anonyymisti tapahtuvaa työnhakua käyttää laajemmin julkisella sektorilla ja mahdollisesti myös yksityissektorilla.

FAKTA

Työperäinen maahanmuutto Suomeen

- **YKSI YLEISIMMISTÄ** syistä tulla Suomeen on työperäinen maahanmuutto.
- **TYÖLLISTÄMISPOTENTIAALI ON** suuri, sillä neljä viidestä maahanmuuttajasta on työikäinen.
- **SUOMEEN TULLEIDEN** maahanmuuttajien koulutusaste on korkeampi kuin kansainvälisesti yleensä ja he ovat käyttämätön resurssi Suomen työmarkkinoilla.
- **MAAHANMUUTTAJIEN TYÖLLISTYMISSASTE** on hieman yli 50 prosenttia. Sukupuolten välillä on eroavaisuuksia: miesten keskuudessa työllistymisaste oli vuonna 2012 69,9 prosenttia (muut miehet 70,4 %), kun taas naisten keskuudessa lukema oli 55,9 prosenttia (muut naiset 68,6 %).
- **ELINKEINOELÄMÄN VALTUUSKUNNAN** EVAn raportin mukaan Suomea uhkaa pysyvä alhainen työllisyys, jos maahanmuutto ei lisäännä huomattavasti. Pelkästään vuonna 2014 väheni 18–64-vuotiaiden työkykyisten määrä lähes 13 000:lla. Ilman maahanmuuttoa määrä olisi pienentynyt 26 000 henkilöllä.
- **TUTKIMUSTEN MUKAAN** kotoutustyöllä ja aktivoivilla työtoimenpiteillä on selkeä myönteinen vaikutus maahanmuuttajien työllistymiseen. Keskimääräinen aktivoivien toimenpiteiden odotusaika on 103 päivää.
- **YLI KOLMASOSA** ulkomaalaistaustaisista on kokenut heidän etnisyytensä olleen esteenä työmarkkinoilla jossain vaiheessa. Taustoiltaan Afrikasta tai Kaukoidästä olevat ovat kokeneet eniten syrjintää.
- **TUTKIMUKSET OSOITTAVAT**, että etnisyydestä johtuva syrjintä on kolme kertaa tavallisempaa kuin sukupuolesta johtuva.
- **MAAHANMUUTTAJIEN TYÖLLISTYMINEN** laskee selkeästi 37-vuotiaana ja kärsii ikäsyrjinnästä aikaisemmassa vaiheessa kuin muun väestö.

SUOMEN RUOTSALAINEN KANSANPUOLUE HALUAA:

- että EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tulevien henkilöiden tarveharkinta työllistämässä poistetaan.
- että työntekijän oleskeluluvan käsittelyaika ei ylitä kuukautta.
- että väliaikaiset työntekijäin oleskeluluvat eivät ole sidoksissa johonkin tiettyyn alaan.
- että turvapaikanhakijoiden on saatava hakea työtä heti Suomeen tullessaan.
- että yrittäjien oleskelulupien käsittelyaika ei kestä kolmea kuukautta kauemmin.
- että monikulttuuristen organisaatioiden työnantajat saavat tukea ja ohjausta.
- että aktivoivien toimenpiteiden (kuten työvoimakoulutuksen sisältävät kotoutuskoulutus, työnäytteet, oppisopimus ja palkkatuki) odotusajat lyhennetään. Pitkällä odotusajalla voi vaikuttaa paljon muun muassa kielitaitoon.
- että maahanmuuttajia käytetään enemmän kehittämään työllistämistä- ja yrityspalveluita.
- että oppisopimusjärjestelmää kehitetään ja laajennetaan.
- että kehitetään mentorijärjestelmä, joka auttaa ja tukee työttömiä verkostollaan.
- että yhä useammat kaupungit ja kunnat toimivat yhteistyössä TE-toimistojen kanssa esimerkiksi tarjoamalla työharjoittelupaikkoja maahanmuuttajille.
- että yli 40-vuotiaiden maahanmuuttajien ja maahanmuuttajataustaisten naisten työllistämiseen kohdistetaan erityistoimenpiteitä.
- että maahanmuuttoyhdistysten ja elinkeinonelämän välistä yhteistyötä vahvistetaan uusien kontaktipintojen ja mahdollisuuksien luomiseksi.
- että yrityspalveluja tarjotaan useilla kielillä yrittäjien ja sijoittajien houkuttelemiseksi maahan, ja jotta opiskelijat jäisivät Suomeen.
- että yrityksille ja maahanmuuttajille järjestetään verkostoitumistapahtumia ja -tilaisuuksia ulkomaisten opiskelijoiden sitouttamiseksi suomalaisiin työmarkkinoihin.
- että yhteys työelämään vahvistuu kansainvälisissä tutkinnoissa.
- että perheen yhdistämisen elatusvaatimus lasketaan kohtuulliselle tasolle.

3. KIELITAITO JA OSAAMINEN - TIE TASA-ARVOON

KIELITAITO

Yksi tärkeimmistä avaimista suomalaisen yhteiskuntaan on kaksi kansalliskieltämme. Yhtäläillä meidän tulee hyväksyä, että useilla työpaikoilla toimitaan englanniksi. Heidänkin, jotka eivät osaa kumpaakaan kansalliskielistämme, on pystyttävä kotoutumaan Suomeen. Kaikilla on oltava yhtäläiset mahdollisuudet saada korkeatasoista kielikoulutusta alueellaan tai kunnassaan. Tänäpäin kysyntä ja tarjonta vaihtelevat alueittain. Pääkaupunkiseudun jonot ovat pitkät, kun taas pienemmillä paikkakunnilla voi olla vaikeaa järjestää oikeantasosta koulutusta. Siksi me haluamme lisätä voimavaroja kielikoulutukseen, jotta kaikilla olisi yhtäläiset mahdollisuudet oppia.

Kielikoulutuksen tulee olla joustavaa ja sen tulee antaa mahdollisuus eri taustaisten ja eri elämäntilanteissa olevien ihmisten oppia.

Korkeakoulutasolla on useita englanninkielisiä koulutusohjelmia, eivätkä opiskelijat siksi usein osaa valmistuessaan kumpaakaan kansalliskieltä. Ilman kielitaitoa on vaikea saada töitä, minkä vuoksi me jääme paitsi arvokkaasta osaamisesta. Siksi me haluamme integroida kielikoulutuksen kansainvälisiin tutkintoihin.

VARHAISKASVATUS, PERUSKOULU JA TOINEN ASTE

Päivähoito ja koulu ovat tärkeimpiä foorumeita lasten ja nuorten kotouttamiseen. Osallistavassa koulussa lapsi tuntee olonsa kotoiseksi ja turvallisiksi. Lapsella ei ole ennakoluuloja, mutta hän voi oppia sellaisia vanhemmiltaan ja muilta ympäristönsä aikuisilta. Kiusaaminen ja syrjintä voivat jättää lapsen syvät haavat ja johtaa ulkopuolisuuden tunteeseen. Siksi on tärkeää, että koko koulun henkilökunnalla on kyky tunnistaa, mitä syrjintä on.

Monikulttuurisuus asettaa uusia vaatimuksia niin opettajille kuin pedagogiikalle. Siksi haluamme panostaa enemmän monikulttuurisissa ympäristöissä toimiviin pienten lasten pedagogeihin ja opettajiin. Opettajankoulutuksen tulee sisältää riittävän määrän kursseja, jotta opettajat pystyvät antamaan ulkomaalaistaustaisille lapsille näiden tarvitseman tuen.

Maahanmuuttajanuorilla voi olla erilaisista olosuhteista johtuen enemmän vaikeuksia kuin muilla opiskelijoilla on ja tarvitsevat siksi ylimääräistä tukea ja voimavaroja. He ovat myös suuremmassa vaarassa joutua kiusatuiksi, syrjityiksi ja ulkopuolelle jätetyiksi. Siksi emme halua vähentää kouluavustajien määrää tai etsivää nuorisotyötä,

FAKTA

Kieli ja koulutus

- **MAAHANMUUTTAJILLE SUUNNATTUA** kielikoulutusta järjestetään lapsille ja nuorille kouluissa. Aikuisille kielikoulutusta antavat oppilaitokset, yksityiset yritykset, organisaatiot ja erilaiset projektit.
- **TUTKIMUSTEN MUKAAN** henkilöt, jotka ovat tulleet Suomeen vapaaehtoisesti esimerkiksi työn vuoksi, kokevat, että tiedon saaminen kielikursseista ja niille pääsy voi olla vaikeaa.
- **KIELIKURSSIEN TARJONTAA** vaihtelee suuresti maassamme. Alueilla, joissa maahanmuuttajia on paljon, kuten pääkaupunkiseudulla, kurssijonot ovat pitkiä. Pienillä paikkakunnilla on puolestaan vaikeaa järjestää kaiken tasoisia kielikoulutusta, sillä osallistujia on vähemmän.
- **OPPVELVOLLISUUSIKÄISILLÄ MAAHANMUUTTAJILLA** (7–17 v.) on sama oikeus perusopetukseen kuin Suomen kansalaisillakin.
- **AIKUISILLE MAAHANMUUTTAJILLE** yritetään järjestää sellaista koulutusta, jota he tarvitsevat työelämässä, ja jolla mahdollistetaan aiemmin hankittujen taitojen ylläpito.
- **MAAHANMUUTTAJATAUSTAISET LAPSET** ja nuoret integroidaan usein luokkiin, joissa on samanikäisiä oppilaita. Jos tiedot eivät kuitenkaan riitä ja integrointi suoraan samanikäisten luokalle ei siksi onnistu, on mahdollisuus osallistua ns. valmistavaan opetukseen. Tämän tarkoituksena on edistää oppilaiden integraatiota suomalaisen yhteiskuntaan sekä antaa oppilaille tarvittavat valmiudet, joita he tarvitsevat perusopetukseen siirtymiseksi.
- **KUNTA VOI** järjestää lisäopetusta peruskoulun käyneille nuorille. Lisäkoulutusta annetaan yleensä yhden vuoden ajan ja se kehittää oppilaan valmiuksia, joita tarvitaan toiselle asteelle siirtymisessä.
- **OPETTAJANKOULUTUKSEEN SISÄLTYY** usein perusopintoja monikulttuurisuudesta. Ennen kaikkea aineopettajien koulutuksessa voidaan vahvistaa valmiuksia työskennellä kielen oppimista tukien.
- **SUOMEN OPETTAJAKSI** opiskelevien liitto (SOOL) on reagoinut tähän ja vaatinut saada lisää eri ryhmille suunnattua erityispedagogiikan osaamista. Opettajat tarvitsevat jatkuvaa monikulttuurisuutta ja kielenoppimista tukevaa jatkokoulutusta.

vaan me haluamme lisätä voimavaroja näihin. Yhteys vanhempiin on myös hyvin tärkeää, ja koululla on oltava mahdollisuus käyttää tulkkia tarpeen tullen.

Haluamme luoda myös mentorijärjestelmän maahanmuuttotautaisille opiskelijoille. Siviiliyhteiskunnan kanssa yhteistyössä luodaan vanhemmista maahanmuuttajanuorista koostuva tukiverkosto. Voi olla usein helpompaa keskustella vaikeuksista sellaisen ihmisen kanssa, joka on käynyt läpi saman asian, ja jolla on samanlainen tausta.

Ulkomaalaistaustaisilla nuorilla on keskimäärin muita vaikeampaa saada toisen asteen koulutuspaikka. Siksi on tärkeää, että maahanmuuttajanuorille, jotka eivät ole jatkaneet lukioon, on riittävästi mahdollisuuksia päästä kymppiluokalle ja valmistavaan koulutukseen.

KORKEAKOULUOPINNOT JA AIKUISKOULUTUS

Työn ohella koulutus on yksi parhaimmista tavoista päästä osaksi uutta yhteiskuntaa. Kouluttautumisen tulee olla helppoa ja joustavaa erilaisine opintopolkuineen. Suuri osa maahanmuutosta tapahtuu opiskelun takia. Suomalainen tutkinto helpottaa pääsyä työmarkkinoille ja ulkomaiset opiskelijat ovat meille suuri voimavara. Suomen yliopistojen sijoittumiseen kansainvälisessä kilpailussa vaikuttaa

keskeisesti kansainvälisyysaste, jota mitataan useissa laatu-järjestelmissä, ja sillä on epäsuora vaikutus siihen, kuinka houkuttelevina vierailevat tutkijat ja professorit pitävät yliopistoja. Me emme tahdo, että ulkomaisten opiskelijoiden määrä vähenee ja vastustamme siksi ulkomaisille opiskelijoille asetettuja lukukausimaksuja.

Ihmisille, joilla ei ole oppivelvollisuutta, täytyy olla joustavia vaihtoehtoja täydentää koulutustaan lähtötasosta huolimatta. Kouluttautumattomat aikuiset passivoituvat helposti tämän päivän järjestelmässä ja heille tulisi antaa paremmat mahdollisuudet käydä peruskoulu.

Avoin koulutus voi olla monelle ovi yhteiskuntaan. Avoin koulutuksen järjestämät kielikurssit ovat elintärkeitä maahanmuuttajien kotouttamiseksi. Myös muilla avoimen koulutuksen kurseilla voi olla positiivinen vaikutus kotoutumiseen. Kun ihmiset voivat jatkaa entisiä tai kokeilla uusia kiinnostuksen kohteita, kieli kehittyy ja niin yhteysverkosto kuin tiedot Suomestakin kasvavat.

Aikaisempien opintojen hyväksi lukemisen tulee olla joutavaa ja opintojen täydentämisen räätälöityä kyseessä olevalle ihmiselle. Opinnoissa tulee ottaa huomioon erilaiset tavat oppia ja mikäli mahdollista ne tulee yhdistää työhön. Oppisopimusjärjestelmää tulee kehittää.

SUOMEN RUOTSALAINEN KANSANPUOLUE HALUAA:

- että kaikkien lasten oikeuksia ja mahdollisuuksia puolustetaan. Siksi on tärkeää, että henkilökunnalla, joka työskentelee lastenhoidon parissa, esikouluissa ja kouluissa, on osaamista monikulttuurisissa ympäristöissä työskentelystä.
- että taidot opettaa ja ohjata nuoria, jotka ovat taustaltaan monikulttuurisia, tulevat pakolliseksi osaksi opettajan-koulutusta.
- että sosiaalityöntekijän koulutus sisältää aiempaa enemmän opintoja monikulttuurisuudesta ja maahanmuutosta.
- että kouluavustajiin ja etsivään nuorisotyöhön kohdistettuja voimavaroja ei vähennetä.
- että opinnot sisällytetään niin pitkälle kuin on mahdollista yleiskoulutukseen muiden samanikäisten kanssa. Valmistava koulutus on hyvä keino nuorille saada kiinni muut oppilaat.
- että käytännön työhön ja mentorointiin yhdistettyä kielikoulutusta tulisi priorisoida. Työtätekevän maahanmuuttajan tulee voida yhdistää kielikoulutus ja työ.
- että kieli- ja kotoutuskoulutus on jatkuvaa ja laadukasta. Hankintakriteereissä tulee ottaa huomioon niin pitkäjänteisyys kuin henkilökunnan osaamistaso.
- että mahdollisuus kielikoulutukseen jatkuu kotoutusajan päätyttyä.
- että korkeakouluopinnot ovat ilmaisia myös sellaisille opiskelijoille, jotka ovat kotoisin EU:n ja ETA-alueen ulkopuolelta.
- että korkeakouluopintojen kielikoulutusta parannetaan ja se integroidaan kansainvälisiin tutkinto-ohjelmiin.
- että peruskoulutodistusta vaille olevat aikuiset saavat paremmat mahdollisuudet kouluttautua.
- että aiemmin suoritettujen tutkintojen hyväksyminen yksinkertaistetaan ja nopeutetaan.
- että jatkokoulutuksesta tehdään joustavampaa ja oppisopimukseen panostetaan enemmän kuin ennen.
- että lasten ja nuorten oppimateriaalit ottavat paremmin huomioon kielellisen ja kulttuuritaustaisen monimuotoisuuden.
- että aikuisille maahanmuuttajille suunnattujen oppimateriaalien saanti varmistetaan. On tuotettava myös oppimateriaalia ruotsin kielellä kotoutettaville. Olisi oltava myös yhtenäisiä ruotsin kielen tasotestejä.

4. KOTOUTUS AVAA OVIA

Integraatio eli kotoutuminen on yhteiskäsitemä, että ihminen tuntee itsensä varmaksi, turvatuksi ja osaksi yhteiskuntaa. Mitä kotoutuneempi ihminen on, sitä enemmän hän tuntee Suomen kodikseen. Kotoutus on yhtä monisyinen kuin ihmisetkin ovat. Siksi kaikkien toimenpiteiden tulisi olla joustavia ja yksilöön sopeutettuja. Kotouttamisella ei tarkoiteta sitä, että henkilö muuttuu täsmälleen enemmistökanan kaltaiseksi, vaan että hän tulee osalliseksi ja hyväksytyksi kulttuurisesta taustastaan riippumatta.

Kotouttaminen ei koske ainoastaan Suomeen muuttavia, vaan myös koko muuta väestöä. Asenteet, tietämättömyys, rasismi ja ksenofobia estävät kotoutumista ja pitemmällä aikavälillä Suomen kehitystä. Hyvien etnisten suhteiden puolesta työskentely, rasismien torjunta ja kotoutumisen edistäminen ovat koko maan edun mukaista toimintaa.

Monet naiset jäävät kotoutumisprosessin ulkopuolelle, koska he ovat kotona lasten kanssa, eivät käy työssä, eivät etsi töitä. Siksi me haluamme lisätä kieli- ja kotoutumiskoulutusta, jonka voi yhdistää koko perheeseen. Naisilla on usein ratkaiseva merkitys myös lasten kotoutumisessa.

Me haluamme myös edistää tiedonkulkua maahanmuuttajien keskuudessa mahdollisuudesta saada kotoutumissuunnitelma: kaikkien on tiedettävä, mitä oikeuksia heillä on. Haluamme myös, että kuntien alkukartoitukset noudattavat kotoutumislakia, ja että ne antavat kaikille maahanmuuttajille oikeuden alkukartoituksen elämäntilanteesta huolimatta. Kartoituksesta tulee kuntien huolehtia jatkossakin.

Kielitaidot ovat usein ratkaisevan tärkeitä kotoutumiselle. Suomen lain mukaan kotouttaminen voi tapahtua sekä ruotsiksi että suomeksi. Useissa kaksikielisissä kunnissa tämä on kuitenkin vain teoreettisesti mahdollista tiedonpuutteen vuoksi ja siksi, että kotoutuspalveluja toisella kotimaisella kielellä on saatavissa liian vähän. Kaikilla maahanmuuttajilla on oikeus päättää kummalla kielellä he haluavat kotoutuksen, eikä tämä ole viranomaisen päätettävissä.

Kotouttaminen alkaa aina ruohonjuuritasolta. Yhdistyksillä ja organisaatioilla on tärkeä asema maahanmuuttajien tukijoina. Maahanmuuttajien osallistuessa yhdistyksen toimintaan suomalaisten kanssa ymmärrys kulttuureja ja eri toimintatapoja kohtaan kasvaa. Kolmannelle sektorille tulisi antaa selkeä rooli ja taloudellisia resursseja kotouttamistyöhön.

FAKTA

Kotouttaminen

→ **VASTUU KOTOUTTAMISESTA** on kunnilla, TE-keskuksilla ja ELY-keskuksilla. Työ- ja elinkeinoministeriöllä on kokonaisvaltainen vastuu kotouttamistyön kehittämisestä, suunnittelemisesta ja ohjauksesta.

→ **KOTOUTUMISLAIN MUKAAN** kaikille maahanmuuttajille, jotka ovat työttömiä tai jotka saavat jatkuvaa toimeentulotukea, on tehtävä alkukartoitus. Vuodesta 2011 ovat myös muut maahanmuuttajat voineet pyytää tätä, mutta heitä ei voi siihen pakottaa. Alkukartoituksen aikana selvitetään maahanmuuttajan aikaisempi koulutus, työhistoria, kielitaidot ja tarpeen vaatiessa muut olosuhteet, joilla on vaikutusta työllistymiseen ja kotoutumiseen.

→ **ALKUKARTOITUKSEN POHJALTA** tehdään kotoutussuunnitelma, jos se katsotaan tarpeelliseksi. Suunnitelma voi sisältää kieliopetusta, jatkokoulutusta ja muita toimenpiteitä, joiden arvioidaan edistävän kotoutumista. Suunnitelma on työttömiä ja jatkuvaa toimeentulotukea saavia maahanmuuttajia sitova.

→ **KOTOUTUSSUUNNITELMAJÄRJESTELMÄLLÄ ON** osoittautunut olevan myönteinen vaikutus maahanmuuttajan työllistymiseen ja yhteiskuntaan kotoutumiseen. Toisaalta jotkut maahanmuuttajat kokevat järjestelmän olevan kankea, ja että he ovat kotoutussuunnitelman "vankeja".

→ **MONET MAAHANMUUTTAJAT** käyvät läpi kotoutuskoulutuksen osana kotoutussuunnitelmaa. Koulutuksessa maahanmuuttaja saa suomen tai ruotsin kielen perustiedot, tarvittaessa luku- ja kirjoitusopetusta sekä muuta opetusta, joka helpottaa pääsyä työelämään ja jatkokoulutukseen.

Kunnilla on tänä päivänä suuri osa kotouttamisvastuusta. Lisäämällä alueellista yhteistyötä voitaisiin kasvattaa palveluvalikoimaa sekä lisätä resursseja, tietoja ja kokemuksia, joita ei olisi paikallisesti saatavilla. Kunnanrajasta ei saa tulla este toimivalle kotouttamiselle. Me haluamme parempaa kuntien välistä yhteistyötä.

Useat maahanmuuttajat käyvät läpi koulutuksen osana kotoutumistaan. Tällainen kotoutumiskoulutus voi olla joillekin hyvin laaja ja siksi tulisi ottaa käyttöön mahdollisuus saada suorittaa se rauhallisemmalla vauhdilla. Toisaalta maahanmuuttajan tulee osaltaan sitoutua ja noudattaa tehtyä koulutussuunnitelmaa. Koulutuksen jälkeen henkilön tulee päästä nopeasti seuraavaan vaiheeseen.

Turvallisuuden tunne ja tunne omasta kodista on tärkeää kotoutumiselle. Siksi on tärkeää, että kohtuuhintaisia asuntoja on tarjolla, jotta kotoutuminen onnistuisi. Pääkaupunkiseudulla, missä yli puolet maahanmuuttajista asuvat, vallitsee suuri asuntopula. Jos uusia asuntoja ei rakenneta, riski alueellisesta eriytymisestä kasvaa tietyillä alueilla ja estää kotouttamisen onnistumisen. Onnistuneen kotouttamisen edellytykset tulisi siis huomioida jo yhteiskuntasuunnitteluvaiheessa, erityisesti asutusalueiden suunnittelun ja rakentamisen aikana.

Usealla maahanmuuttajalla on myös vaikeuksia saada asunto ennakkoluulojen ja rasismien vuoksi. Me haluamme rakentaa lisää, erilaisia asuntoja pääkaupunkiseudulle. Me haluamme myös löytää tavan ehkäistä vuokramarkkinoiden rasismia yhdessä siviiliyhteiskunnan kanssa.

SUOMEN RUOTSALAINEN KANSANPUOLUE HALUAA:

- että kaikki maahanmuuttajat ovat tietoisia oikeudestaan alkukartoitukseen ja kotoutumissuunnitelmaan ja saavat tietoa näiden eduista.
- että tietoa kotouttamispalveluista ja niiden saannista annetaan enemmän ihmisille, jotka ovat työmarkkinoiden ulkopuolella, kuten esimerkiksi kotona oleville vanhemmille.
- että siviiliyhteiskunnan ja viranomaisten välinen työnjako, esimerkiksi kunnallisen kotoutumisohjelman suhteen, selkeytetään.
- että kunnanrajoista ei tule esteitä paremmille kotouttamispalveluille.
- että kotouttamiskoulutusta mukautetaan ja sovitetaan erilaisiin opiskelutahteihin.
- että maahanmuuttajilla on yhtäläiset mahdollisuudet kotoutumiseen ruotsiksi ja suomeksi.
- että lisää kohtuuhintaisia asuntoja rakennetaan. Asuntojen rakentamisen tulee olla monipuolista ja ehkäistä alueellista eriytymistä.
- että siviiliyhteiskunnan kanssa kehitetään toimenpiteitä, joilla estetään rasismia vuokramarkkinoilla.
- että lisääntyvässä elektronisten palveluiden käytössä otetaan huomioon erilaiset kielitaitotasot, ja että tiedonkulku maahanmuuttajataustaisille ihmisille varmistetaan.

5. ENNAKKOLUULOT JA RASISMI ESTÄVÄT KEHITYKSEN

Tasa-arvo on kaikkien Suomessa asuvien perusoikeus. Ennakkoluuloja ja rasismia on vaikea estää lailla. Tähän tarvitaan syvempää asennemuutosta. Yksi luonnollinen kohtauspaikka ovat yhdistykset, jotka toiminnallaan tai yhteisillä kiinnostuksen kohteillaan yhdistävät ihmisiä näiden alkuperästä huolimatta.

Yhdistystoiminnalla on suuri merkitys maahanmuuttajien kotoutumiseen sekä muun väestön asenteisiin ja tietoihin. Erityisesti maahanmuuttajaorganisaatioilla on tärkeä osa eri kansanryhmien välisen ymmärryksen rakentamisessa.

Kun ihminen muuttaa Suomeen ovat viranomaiset usein ensimmäinen yhteys suomalaiseen yhteiskuntaan. Suomen viranomaisten tulee olla tehokkaita, avoimia ja avuliaita työtavoissaan. Viranomaisten lakisääteinen velvollisuus on varmistaa, että tasa-arvo toteutuu. Siksi on tärkeää, että viranomaisten työtä tarkkaillaan jatkuvasti syrjinnän ehkäisemiseksi.

Suomessa rotuprofilointi, ts. että poliisi pysäyttää henkilön tämän ulkonäön tai etnisyyden perusteella, on kielletty. Toisaalta tätä ei seurata ja siksi on vaikeaa tietää onko tämä ongelma. Siksi haluamme luoda järjestelmän, jolla rotuprofilointia tarkkaillaan.

Jotta eri taustaisia ihmisiä voi ymmärtää ja auttaa, tarvitaan tietoa. Siksi me haluamme asettaa enemmän voimavaroja virkamiesten ja viranomaishenkilöstön jatkokoulutukseen. Yksi tapa lisätä tietoa on lisätä yhteistyötä ja integroitumista siviiliyhteiskunnan tekemään työhön.

Koululla on myös tärkeä tehtävä rasismien ja ennakkoluulojen ehkäisemisessä. Jotta koulu voi tarttua asiaan, tarvitaan tietoa, miten tunnistaa rasistisia rakenteita ja miten niihin tulee puuttua oikealla tavalla. Uusi yhdenvertaisuuslaki vastuuttaa koulut tekemään yhdenvertaisuussuunnitelman. Jotta suunnitelmat saisivat toivotun tehon, tarvitaan tietoa ja jatkuvaa seurantaa.

FAKTA

Rasismen i Finland

- **RASISMIN MUKAAN** tietyille ihmisryhmälle ei anneta niin paljon arvoa kuin toisille esimerkiksi ihonvärin, kansallisuuden, etnisen taustan tai äidinkielen vuoksi.
- **USEIMMAT RASISTISISTA** tapauksista koskevat tänä päivänä ihmisiä, joilla on jokin muu etninen tausta, 75 prosenttia käräjäoikeuksien vuosina 2008–2011 käsittelemistä syrjinnästä johtuvista rikoksista koski etnistä syrjintää.
- **RASISMI VAHINGOITTA** lapsia ja nuoria ja sillä on suuri vaikutus heidän omakuvaansa.
- **SUOMESSA ON** vahva virallinen suoja rasismia ja syrjintää vastaan. Rasismi on kuitenkin usein epävirallista ja vaikeaa estää lainsäädännöllä.
- **TUTKIMUKSEN MUKAAN** ns. kontaktihypoteesi on suurin yhteys rasismien vähenemiseen. Kun henkilö luo kontaktin taustaltaan toisenlaisen henkilön kanssa, riski, että hän syrjisi tämän ryhmää, pienenee. Tämä käy ilmi muun muassa siitä, että negatiivisesti maahanmuuttoon suhtautuvia on enemmän paikoissa, joissa maahanmuuttajia on vähän.

SUOMEN RUOTSALAINEN KANSANPUOLUE HALUAA:

- että tehdään enemmän kauaskantoisia panostuksia yhdistyksiin, joiden toimintaan kuuluu kotouttaminen ja sillanrakentaminen ryhmien välillä.
- että kuntia kannustetaan etsimään ratkaisuja, joilla maahanmuuttajien ääni kuuluu.
- että uutta yhdenvertaisuuslakien noudattamista seurataan ja arvioidaan.
- että koulujen rasismien vastaisuudelle, kulttuurien väliselle osaamiselle ja mediakriittiselle ajattelulle annetaan enemmän tilaa.
- että tehdään säännöllisiä selvityksiä viranomaisten työtavoista rakenteellisen syrjinnän ehkäisemiseksi.
- että viranomaishenkilöstön, sosiaalityöntekijöiden ja koulujen jatkokoulutukseen tasa-arvoasioissa panostetaan.
- että tasa-arvovaltuutetulle annetaan riittävät resurssit, jotta hän voi myös jatkossa ehkäistä rasismia ja käsitellä kiistoja, jotka johtuvat etnisyydestä johtuvasta syrjinnästä.
- että poliiseja koulutetaan välttämään rotuprofilointia ja että poliisi, tulli ja rajavartiolaitos dokumentoivat syyt yksittäisten ihmisten tutkimiseen.
- että poliisi rekrytoi aktiivisesti etniseltä taustaltaan erilaisia ihmisiä.
- että kuntien ostaessa palveluja hankintaehtoihin asetetaan laatuvaatimus syrjinnän ehkäisemisestä ja tasa-arvon edistämisestä.

LÄHTEET

Eronen, Härmälä, Jauhiainen, Karikallio, Karinen, Kosunen, Laamanen, Lahtinen, Maahanmuuttajien työllistyminen, http://www.tem.fi/files/40368/maahanmuuttajien_tyollistyminen.pdf Arbets- och näringsministeriet, 2014.

Markku & Björklund, Krister. Tomaatteja, teollisuutta ja monikulttuurisuutta: Närpiön malli maahanmuuttajien kotouttamisessa. Siirtolaisuusinstituutin Pohjanmaan aluekeskuksen tutkimuksia nro 5. Turku: Siirtolaisuusinstituutti, 2013.

Myrskylä, Pyykkönen, Tulevaisuuden tekijät, <http://www.eva.fi/wp-content/uploads/2015/01/Tulevaisuuden-tekij%C3%A4t.pdf>, Elinkeinoelämän valtuuskunta, 2014.

Forsander, Innovaatiotalouden maahanmuuttopolitiikka https://www.tem.fi/files/42834/TEMjul_33_2015_web_12052015.pdf Arbets- och näringsministeriet, 2015.

Lautiola, Kumppanuutta kotoutumisen kentillä – esimerkkejä järjestöjen ja viranomaisten yhteistyöstä kotouttamisessa, http://www.tem.fi/files/38415/Kumppanuutta_kotouttamisen_kentilla.pdf Osallisena Suomessa, 2013.

Hämäläinen, Pesola, Sarvamäki, Kotoutumissuunnitelmien vaikutukset maahanmuuttajien lasten koulutusvalintoihin, http://www.kotouttaminen.fi/files/43346/TEMjul_43_2015_web.pdf, 2015.

Larja, Warius, Sundbäck, Liebkind, Kandolin, Inga Jasinskaja-Lahti, Discrimination in the Finnish Labor Market http://www.tem.fi/files/32827/TEMjul_16_2012_web.pdf Arbets- och näringsministeriet, 2014.

Migrationsverket, Europeiska Migrationsverket, Nyckeltal om Immigration 2014, http://www.emn.fi/files/1165/EMN_Nyckeltal_om_immigration_2014.pdf, 2014

Organisation for Economic Co-operation and Development, International Migration Outlook 2014 http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/social-issues-migration-health/international-migration-outlook-2014_migr_outlook-2014-en#page255, 2014.

Ramboll Management Consulting Kotouttamisen seurannan kokonaiskatsaus, https://www.tem.fi/files/37758/TEMrap_38_2013_web_23102013.pdf, Arbets- och näringsministeriet, 2013

Statistikcentralen, Befolkningen 2014, http://www.stat.fi/til/muutl/2014/muutl_2014_2015-05-29_tie_001_fi.html, 2014

Oivo, Maahanmuuttajabarometri 2012, https://www.tem.fi/files/35826/Maahanmuuttajabarometri2012_11_2013.pdf, Arbets- och näringsministeriet, 2012

United Nations High Commissioner for Refugees, Global Trends 2014 <http://www.unhcr.org/556725e69.html>, 2014

Utbildningsstyrelsen, Läroplan för grundskolan 2016

Utbildningsstyrelsen, Läroplan för gymnasiet 2016

Utbildningsstyrelsen, Läroplan för andra stadiet 2016

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus, Maahanmuuttajien integroituminen Suomeen http://www.vatt.fi/file/vatt_publication_pdf/j67.pdf, 2014